

mg.yoe.com SAMPLE BOOK

လယ်တပည့်တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်

ပါရာ

Master of Arts

*This is to certify that on the recommendation of the
 Council and the Senate of the University, I have admitted
 Mr Maung Mye to the Degree of Master of Arts
 honore causa in the University.*

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးနှင့် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီးတို့သည်
 မြန်မာဂန္ထဝင်တည်းဟူသော ကောင်းကင်ပြင်တွင် ထင်ရှား ထွက်ပေါ်
 လာကြကုန်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကျော်ကြီး နှစ်ဦးတို့ ပေးသော အလင်းရောင်ကို မြန်မာပြည်သူ
 ပြည်သား များ ခံစားခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာခဲ့လေပြီ။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ပေးသော အလင်းရောင်ကား "နေ" ၏ အလင်း
 ရောင်နှင့် တူ၏။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ပေးသော အလင်းရောင်ကား
 "လ" ၏ အလင်းရောင်နှင့် တူလေသည်။

သိပ္ပံမောင်ဝ

နဝကလယျား
စာအုပ်အစီအစဉ် ၄၁၁

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး

ပါရဂူ

နဝကလယျား

အမှတ် ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁ ၈၂၅၅ ၉၄၈၊ ၀၉ ၂၅ ၄၈ ၄၈ ၀၄၈။
e-mail: theeras2001@gmail.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး

ပါရဂူ

ဒုတိယအကြိမ်၊ မေ၊ ၂၀၂၀။

ပထမအကြိမ်၊ မတ်၊ ၁၉၉၅။

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၂၅၀၀ ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ ဦးစိန်ဝင်း၊ နှစ်ကာလများ စာပေ (၀၀၇၄၄)၊ ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အဖုံးပုံနှိပ် ဦးအေးဝင်း၊ အေးကမ္ဘာ
ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၂၉၀)၊ အမှတ် ၄၆၊ ၄၆လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ မျက်နှာဖုံး
ဘဌေးကြည်၊ ကွန်ပျူတာစာစီ သရဖီ။

မာတိကာ

စာရေးသူ၏ အမှာစကား	၇
၁။ သလ္လာမြစ်ကမ်းပါးဝယ်	၁၉
၂။ လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်	၂၃
၃။ လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ယပ်လွဲတရား	၂၆
၄။ မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့	၂၉
၅။ အိမ်ထောင်သားမွေး	၃၂
၆။ ခင်မြင့်ကြီးဝတ္ထု	၃၆
၇။ တင်တင်မြဝတ္ထု မည်သူ ရေးသနည်း	၃၉
၈။ လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ရှိတ်စပီးယား	၄၃
၉။ လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ပညာ့အလင်း	၄၆
၁၀။ လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း	၅၁
၁၁။ လယ်တီတရား သတင်းစာ	၅၇
၁၂။ ကျိုတ်လတ်ဆရာချစ်	၆၀
၁၃။ ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်	၆၇
၁၄။ ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင်	၇၇

၁၅။ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ ဝတ္ထု	၈၁
၁၆။ လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ ကဗျာ	၉၀
၁၇။ အိမ်ထောင်	၉၃
၁၈။ စရိုက်	၉၆
၁၉။ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့	၉၉
၂၀။ လယ်တီပဏ္ဍိတ သခင်ဦးမောင်ကြီး	၁၀၁
၂၁။ နိဂုံးချုပ်ချိန်	၁၀၃
• လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး	
- သိပုံမောင်ဝ	၁၀၆
• လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး (၁၂၄၀-၁၃၀၁)	
- မောင်သုတ (မိုလ်မှူးဘသောင်း)	၁၁၇
- လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ စာအုပ်စာရင်း	၁၂၅

စာရေးသူ၏ အမှာစကား

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးသည် မြန်မာ စာပေလောကကို ထူးထူးခြားခြား အကျိုးပြုသွားခဲ့သော နာမည်ကျော် ပညာရှင်၊ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ကွယ်လွန်သွားသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၅ နှစ် ရှိသွားပြီ။ မကွယ်လွန်မီကလည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သွားပြီးသည့် နောက်၌လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတစ်စောင် တစ်ဖွဲ့ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့၌ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းမှ ကျင်းပပြုလုပ်သော လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်သည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ဖြန့်ဝေသော 'လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်း' တစ်ခုမျှသာလျှင် ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် စာတမ်းဟူ၍ ထွက်ပေါ်လာဖူးသည်။ ထိုစာတမ်းမှာလည်း စာတစ်ဖောင် စာမျှလောက်သာ ရှိသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်စဉ်က ဆရာကြီး၏ တပည့်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ပထမကျော် လယ်တီဦးကောဝိဒ ခေါ် ပုပ္ဖားဦးကျော်ရင်သည် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၌ 'ဇနုပုတ္တိကထာ' အမည်ဖြင့် ဆရာကြီး၏

အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အခန်းဆက် ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။ သို့ရာတွင် ယင်း ‘ဇနုပ္ပတ္တိကထာ’ သည်လည်း ဆရာကြီး၏ဘဝ တစ်ပိုင်းတစ်စမျှလောက်သာ ဖြစ်ပြီး စာအုပ်အဖြစ်ပင် ထွက်ပေါ်မလာခဲ့ပေ။

ပထမကျော် လယ်တီဦးကောဝိဒ ခေါ် ပုပ္ဖား ဦးကျော်ရင်သည် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးနှင့် အနီးကပ်နေခွင့်ရသော ဆရာတပည့်လည်း ဖြစ်သည်။ ဆရာ-တကာလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ ပထမကျော် လယ်တီဦးကောဝိဒကသာ ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားပြုစုသွားခဲ့လျှင် ဆရာကြီး၏ ဘဝအထွေထွေကို စုံစုံစေ့စေ့ သိရှိရပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ပထမကျော် လယ်တီဦးကောဝိဒ ကွယ်လွန်သွားသည် ဆရာကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဆက်လက် ရေးသား ပြုစုမသွားခဲ့။

နောက်ပိုင်း၌ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်သူတစ်ဦး ပေါ်လာသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ တပည့်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းမှ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်သည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ဝေငှသော လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကို ရေးသားသူမှာလည်း ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ထိုမျှသာမကပေ။ ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်သည် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ ရနိုင်သမျှ အချက်အလက်များကို စုဆောင်းပြီးလျှင် ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စတင်ရေးသားသည်။ သို့ရာတွင် ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၏ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိသည်လည်း ကော်ပီစာမျက်နှာ သုံးလေးမျက်နှာမှ ရှေ့မဆက်တော့ပေ။ ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့် ကွယ်လွန်သွားသည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ပတ်သက်သော သူ၏ကြိုးပမ်းချက်သည် အကောင်အထည် ပေါ်မလာခဲ့ပေ။

ဤစာအုပ်သည် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ပတ်သက်၍ စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့အနေနှင့် ပထမဦးဆုံး ပေါ်ထွက်လာသောစာအုပ် ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်ကို ရေးသားရခြင်းမှာ မိဘ ကြံထားသော မျိုးစေ့မှ ပေါက်လာသော အညွန့်အညောက်ကို သားသမီးက ရှင်သန်ကြီးထွားအောင် လုပ်ခြင်းမျိုးမျှသာ ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ဆရာသမား စထားသော လက်ငုတ်လက်ရင်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သည့် အနေဖြင့်သာလျှင်၊ မိမိဆရာသမား၏ စိတ်နှလုံး၌ ကိန်းအောင်းနေခဲ့သော ရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့်အနေဖြင့်သာလျှင် ဤ 'လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ'ကို ရေးသားရခြင်း ဖြစ်သည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးကို ကျွန်တော် မိလိုက်သည်ဟူ၍လည်း ဆို၍ ရသည်။ မမိလိုက်ဘူးဟူ၍လည်း ဆို၍ရသည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်ချိန်၌ ကျွန်တော် အသက် ၁၇ နှစ်၊ ၁၈ နှစ် ရှိနေပြီဖြစ်သည့်အပြင် စာကိုလည်း စ၍ ရေးနေပြီ။ ထို့ကြောင့် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးကို ကျွန်တော် မိလိုက်သည်ဟူ၍ ဆို၍ရသည်။ သို့ရာတွင် မမိလိုက်ဘူးဟူ၍လည်း ဆို၍ရသည်။ ကျွန်တော် ရန်ကုန် စတင်ရောက်ရှိလာသောအချိန်၌ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် ရန်ကုန်တွင် မရှိတော့ပေ။ မုံရွာမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီ။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးမောင်ကြီးနှင့် လူချင်းပင် ဆုံခွင့်မရလိုက်ပေ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုရေးလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ထိတွေ့မှုများလျှင် များသလောက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝသည် ပို၍ ပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ကျွန်တော်ရေးသော ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ယင်းကိုက်တံဖြင့် တိုင်းတာကြည့်မည်ဆိုပါက ပေမမီ ဒေါက်မမီ ဖြစ်နေမည်မှာ အမှန်မုချ ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် မိမိဆရာသမား အစပျိုးထားသော လုပ်ငန်းဖြစ်၍ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးရာ၌ ပြီးစလွယ် မလုပ်ဟု ပြောရဲသည်။ တစ်နေရာ၌ ဖော်ပြထားသော အထောက်အထားများနှင့် ဆရာဦးမောင်ကြီးနှင့် ရင်းနှီးဆက်ဆံမှုရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပြောစကားပေါ်တွင် အခြေခံ၍သာလျှင် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းအထောက်အထားများနှင့် ပြောစကားများကို အခြေမခံဘဲနှင့် ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်လာနိုင်ဖို့ မလွယ်ပေ။ ထို့ပြင် သက်ဆိုင်သူများအား

အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်မပြဘဲနှင့်လည်း ဤအမှာစကားသည် အမှာစကား ပီသလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိအတွက် ကျေးဇူးများသော စာအုပ် စာတမ်း ပြုစုထားသူများအားလည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောပြသူများအား လည်းကောင်း၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ စာအုပ်စာရင်းကို ကိုးကားဖော်ပြခွင့်ပြုသော စာစုစာရင်းပြုစုသူ ဒေါ်စိုးစိုးအောင်နှင့် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ပညာဌာနအားလည်းကောင်း၊ ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို ပထမ လစဉ်စာစောင်တွင် အခန်းဆက် ဖော်ပြပေးသော မိုးဂျာနယ် အားလည်းကောင်း၊ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော 'ဝါမိုးအောင်စာပေ' အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးအထူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြလိုက်ရပေသည်။

ပါရဂူ

၂၁၊ ၁၂၊ ၁၉၉၄။

ဤစာအုပ်၏ အခြေခံများ

- ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၏ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ မှတ်စု၊
- သုဓမ္မဝတီ ဦးပန်းမောင်၏ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိမှတ်စု၊
- လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်သည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်း (မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေး အသင်း၊ ၁၉၊ ၁၂၊ ၁၉၆၄)
- ဆရာကြီး လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး ရာပြည့် (မိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊ လူထုဦးလှ)
- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ စာကြည့်တိုက်ပညာဌာန၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ စာစုစာရင်း (ဒေါ်စိုးစိုးအောင်)
- ဦးတင်နွယ် (အေဝမ်း)
- ဦးဘသော် (အငြိမ်းစား စက်ရှင်တရားသူကြီး၊ ကွယ်လွန်)
- ဒေါ်တင်ဦး (မုံရွာမြို့၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ သမီး)

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

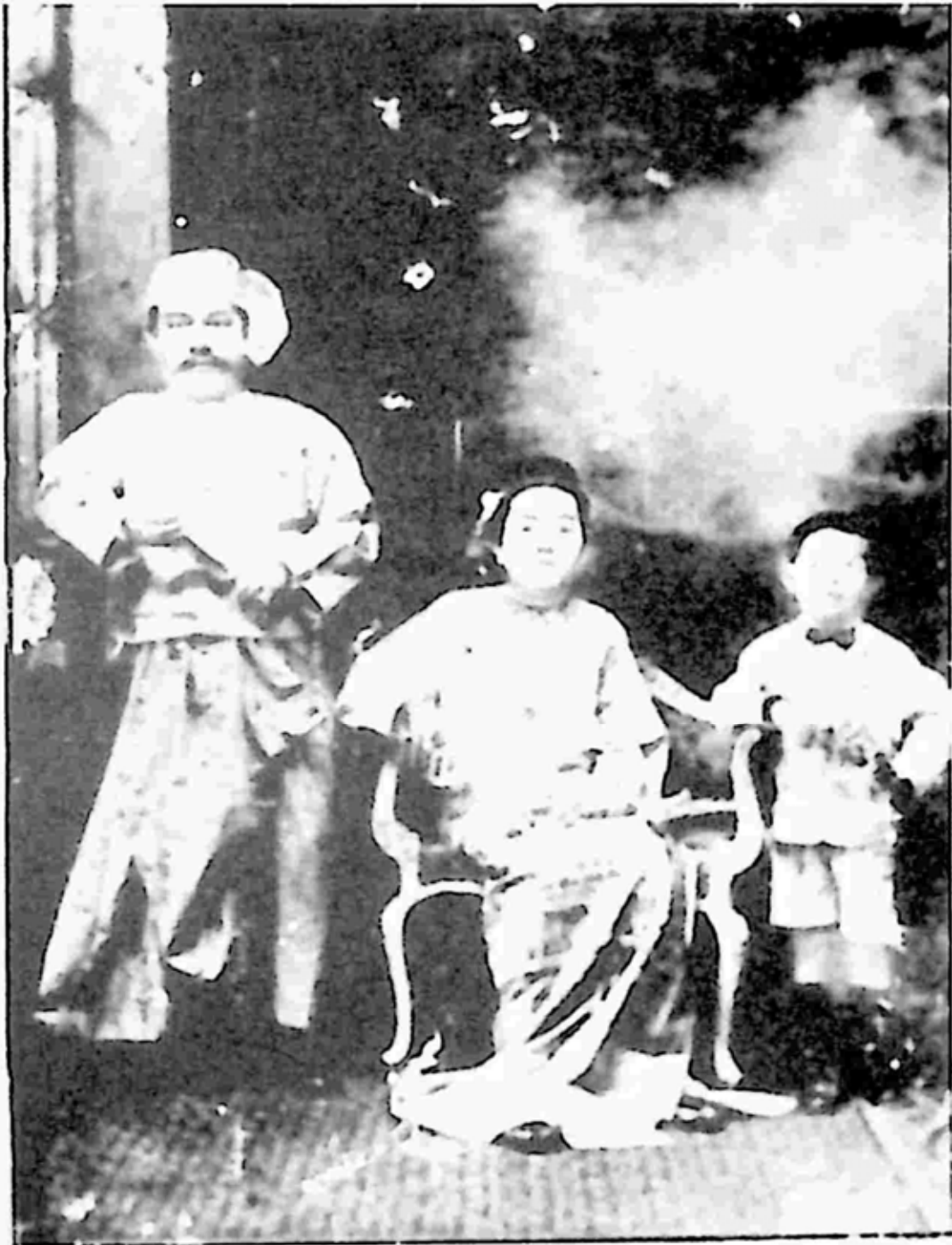
လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၏ ပထမ ဇနီး

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၏ ဒုတိယဇနီး ဒေါ်အေး
(၁၉၀၀-၁၉၈၇)

ဦးမောင်ကြီး+ပထမ ဇနီးနှင့်
သား မောင်တင်ဦး(မောင်သင်းခိုင်၏ အဖေ)

သလ္လာမြစ်ကမ်းပါးဝယ်

မြတစ်ခဲနက်၊ စိမ်းရောင်လက်သား၊ ကျောက်မျက်တောင်ထူး၊
 သျှောက်ထွက်ဖူးဝယ်၊ သုံးဦးမကိုဋ်၊ ရှိဦးခိုက်၍ ဖူးထိုက်ကော်
 ရော်၊ မြတ် ရှင်တော်အား၊ မြွက်ဘော်သံချို၊ ကျွန်လျှောက်ဆိုအံ့၊
 စိမ်းညိုဝိုက်ရစ်၊ သလ္လာမြစ်မူ၊ ချစ်သူကိုပိုက်၊ နှစ်ခြိုက်ပျောင်း
 ပျော့၊ ပျော်ကြောင်းချောသို့၊ တောင်တော်ရှေ့ပါး၊ စီးလိမ့်သွား၏၊
 ယမားအံ့လောက်၊ တောင်တော်မြောက်က၊ တံလျှောက်ရေသွန်၊
 ကတွတ်ဖြန်သို့၊ အလွန်ရှုမော၊ စီးကျလျော့ရှင့်၊ မြတ်သော
 ရုပ်ဌာန်၊ နက်သန်ကမ်းခုံ၊ ချောင်းမြစ်စုံဝယ်၊ ပေါက်တုံငွားငွား၊
 မြသားသစ်တု၊ မေရည်ရင်း၊ ပြိုင်ဘက်ကင်းသည်၊ တောင်မင်း
 တောင်ထက် တောင်တကား'

မုံရွာမြို့ သလ္လာဝတီမြစ်တစ်ဖက်ကမ်းရှိ ကျောက်မျက်တောင်
 ဘုရားအား တိုင်တည်ဖွဲ့ဆိုသော ဘုရားတိုင် မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံမှ ပထမပိုဒ်
 ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဖွဲ့ဆိုသောရတု ဖြစ်သည်။ ရတု
 ရေးသားဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာဆရာသည် ရတုဖွဲ့ဆိုပြီးနောက် တစ်နှစ်အကြာ
 ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ကွယ်လွန်သွားလေသည်။

ကဗျာဆရာ မသေခင်က မှာကြားသွားသည့်အတိုင်း ကဗျာဆရာ၏ ရုပ်ကလာပ်ကို သလ္လာဝတီမြစ်ကမ်းပါး၌ မီးသဂြိုဟ်ကြသည်။ ကဗျာဆရာသည် မကွယ်လွန်မီ တစ်နှစ်က ဘုရားတိုင် မင်္ဂလာရတု ရေးသားစပ်ဆိုလျက် သလ္လာဝတီမြစ်တစ်ဖက်ကမ်းက ကျောက်မျက်တောင်ဘုရားအား ဦးခိုက်လေသည်။

ယခု ဒုတိယအကြိမ် ဦးခိုက်ပြန်လေပြီ။ ရုပ်ကလာပ် မီးသဂြိုဟ်သော မီးပုံမှ မီးခိုးများသည် အာကာသ ကောင်းကင်သို့ တက်သွားပြီးလျှင် သလ္လာဝတီမြစ်ကို ဖြတ်လျက် မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းက ကျောက်မျက်တောင် ဘုရားဆီသို့ ဦးတည်ရွေ့သွားကြလေသည်။ ယင်းကဗျာဆရာကား လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး ဖြစ်သည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် ၁၉၃၉ ခု၊ ဧပြီလတွင် ကွယ်လွန်သွားသည်ဖြစ်၍ လူ့ဘဝတွင် ၆၁ နှစ်မျှသာ နေသွားရသည်။ သို့ရာတွင် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် အရေအတွက်မများလှသော နှစ်ပရိစ္ဆေဒကာလအတွင်း စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ကျမ်းပြုဆရာ ဆယ်ယောက်၊ အယောက်နှစ်ဆယ် ပေါင်းပြီး ရေးစေကာမူ ယခုလောက် အရေအတွက်များနိုင်မည် မဟုတ်သော စာများ၊ ကဗျာများ၊ ဝတ္ထုများ၊ ကျမ်းများကို ရေးသားသွားခဲ့လေသည်။ တို့တောင်းလှသော ဘဝတစ်သက်တာ ကာလအတွင်း အပေါ်စား စာများမဟုတ်ဘဲ တည်တံ့ခိုင်ခံ့သော စာများကို ယခုလောက် အရေအတွက်များများ ရေးသွားနိုင်သော စာရေးဆရာမှာ မြန်မာစာပေလောက၌ တစ်ခေတ် တစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်ဖို့ရန် မလွယ်ပေ။

‘အကျွန်ုပ် လယ်တီပဏ္ဍိတသည် ၁၂၄၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၉ ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက် အရုဏ်တက်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပေသည်။ ယခု ၁၂၈၈ ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၉ ရက်နေ့သည် ကြာသပတေးနေ့ပင် ဖြစ်သည်။ ဤ ပဋ္ဌာန်းအမေးအဖြေကျမ်းလည်း မွေးလ၊ မွေးရက်၊ မွေးနေ့တွင် ပြီးစီး၏’

ပဋ္ဌာန်း အမေးအဖြေကျမ်း နိဂုံး၌ ကျမ်းပြုဆရာကိုယ်တိုင် ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို ထောက်၍ လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ မွေးသက္ကရာဇ်ကို သိရှိရသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ ဇာတိမှာ မုံရွာမြို့တောင်ဘက် ခုနစ်မိုင်အကွာ ရှိ ညောင်ဖြူပင်ရွာ ဖြစ်သည်။ မိဘနှစ်ပါး၏ အမည်မှာ ဦးရောက်နှင့် ဒေါ်ထပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ငယ်စဉ်က လယ်တီပဏ္ဍိတကို မောင်သန့်ဟု ခေါ်သည်။ မောင်သန့်သည် ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်တွင် ညောင်ဖြူပင်ရွာ၊ မရမ်းပင်ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးထံ၌ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝဖြင့် စာ စသင်သည်။

သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ်၊ ပရိတ်ကြီး၊ လောကနိတိတို့ကို တစ်နှစ် အတွင်း သင်ကြားတတ်မြောက်၍ လောကနိတိချိုး၊ ဓမ္မနိတိချိုးတို့ကို လည်း နှုတ်ငုံအာဂုံရသည်။ ကိုးနှစ်သားအရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ် သည်။ ရှင်သာမဏေဘွဲ့အမည်မှာ ရှင်ပဏ္ဍိစ္စ ဖြစ်သည်။

ရှင်ပြုပြီး မကြာခင်မှာပင် မိခင်ဒေါ်ထပ် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက် သဖြင့် ရှင်လိင်ပြန်ပြီး ဖခင်အိုကြီးနှင့်အတူ နေထိုင်ရသည်။ အသက် ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် ဖခင် ကွယ်လွန်ပြန်သဖြင့် မွေးချင်းပေါက်ဖော် မရှိ သော သူငယ်မောင်သန့်သည် တစ်ကောင်ကြွက် တစ်မျက်နှာ ဘဝဖြင့် လောကကြီးအလယ်တွင် ညှိုးညှိုးငယ်ငယ် နေရရှာသည်။

မိဘမဲ့သားသမီးများ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိကြသည့်အတိုင်း အတည် တကျ နေရသည်မရှိဘဲ ကိုရင်ဝတ်လိုက်၊ ရှင်လိင်ပြန်လိုက်နှင့် မျောက် သစ်ကိုင်းလွတ် ဖြစ်နေခဲ့ရာမှ အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ် ရောက်သောအခါ စတုတ္ထအကြိမ် ရှင်သာမဏေဝတ်ပြီးလျှင် ၁၈၉၉ ခု၊ မတ်လတွင် မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရောက်သွားချိန်မှစ၍ ရှင်ပဏ္ဍိစ္စ ၏ ပညာရေးဇာတာစန်းလင် စတင်ပွင့်လာသည်။

လယ်တီဆရာတော်၏ ဆရာများထဲတွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ် သော စလင်းဆရာတော်၏ ဘွဲ့မှာ ဦးပဏ္ဍိစ္စ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး များသည် မိမိတို့၏ ရှင်သာမဏေများအား ဘွဲ့အမည်ပေးသောအခါ မိမိတို့ လေးစားဦးခိုက်ရသော ဆရာသမားတစ်ပါးပါး၏ ဘွဲ့အမည်ကို ပေးလေ့ပေးထ မရှိကြပေ။

မိမိဆရာ၏ အမည်ကို မိမိတပည့်အား မှည့်ခေါ်ထားပါက မိမိ တပည့်၏အမည်ကိုခေါ်လျှင် မိမိဆရာ၏အမည် ဖြစ်နေသည့်အတွက်

စိတ်မသိုးမသန့် ဖြစ်ရသည်။

ရှင်ပဏ္ဍိစ္စ လယ်တီဆရာတော်ထံ ရောက်လာသောအခါ လယ်တီ ဆရာတော်သည် မိမိတပည့် ရှင်ပဏ္ဍိစ္စကိုခေါ်လျှင် ‘ပဏ္ဍိစ္စ’ဟု ခေါ်ရမည်။ ယင်းသို့ခေါ်ပါက မိမိဆရာ စလင်းဆရာတော်၏ ဘွဲ့အမည်မှာ ဦးပဏ္ဍိစ္စ ဖြစ်နေသည့်အတွက် ဆရာသမားကို လေးစားကြည်ညိုရင်းစွဲ ရှိစေကာမူ စိတ်နှလုံး ကြည်လင်မှုဖြစ်မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် လယ်တီဆရာတော် သည် ရှင်ပဏ္ဍိစ္စ၏ ဘွဲ့အမည်ကို ရှင်ပဏ္ဍိတဟု ပြင်မှည့်လိုက်လေသည်။

ရှင်ပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်ထံ၌ ပိဋကတ်အခြေခံကျမ်း ဂန်များကို သင်ကြားသောအခါ ဉာဏ်ထက်မြက်သူဖြစ်သဖြင့် ဆရာတော် ကြီးကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော် ချီးကျူးရလောက်အောင် ထူးထူးချွန်ချွန် တတ် မြောက်သွားလေသည်။

အသက် ၂၀ ပြည့်သောအခါ ရဟန်းဘဝ ရောက်ရှိသွားပြီး မကြာမီ မှာပင် လယ်တီတိုက်ကြီးတွင် စာချပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာသည်။

ဦးပဏ္ဍိတသည် ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို ကျွမ်းကျင်ကျင်ကျင် တတ်မြောက်လာသည့်အပြင် ရာဇဝင်၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင် စသော လောကီ လောကုတ္တရာ ပညာဗဟုသုတပြည့်ဝသော ရဟန်းအကျော်အမော် ဖြစ်လာ သည်။

ငယ်စဉ်ကပင် လောကနီတိချိုး၊ ဓမ္မနီတိချိုးများကို သင်ကြားခဲ့ရ၍ ကဗျာမျိုးစေ့ပါလာသူ ဦးပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်၏ ကဗျာ အဖွဲ့အနွဲ့များကို လေ့လာရသောအခါ ကဗျာဗီဇ အညွန့်အညောက် ပေါက်လာပြီးလျှင် ကဗျာဆရာတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။

ထိုအချိန်၌ ဦးပဏ္ဍိတသည် ပါဠိသဒ္ဒါ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းသဖြင့် ‘သဒ္ဒါပဏ္ဍိတ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ ပြောင်မြောက်သဖြင့် ‘ကဗျာပဏ္ဍိတ’ ဟူ၍လည်းကောင်း ထင်ရှားကျော်စောသွားလေသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်

လယ်တီဆရာတော်နှင့် ခေတ်ပြိုင် ဆရာတော်များထဲတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဆရာတော်တစ်ပါးမှာ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်သည် ပါဠိကျမ်းဂန်များကို နှံ့စပ် ကျွမ်းကျင်သည်သာမကဘဲ သင်္သကရိုက်ဘာသာလည်း တတ်မြောက်တော်မူသည်။

ဘုရားဟော ပါဠိ ပိဋကတ်တော်များ၌ အိန္ဒိယနောက်ခံများ အများအပြား ပါဝင်သည့်အပြင် သင်္သကရိုက် အဋ္ဌေအသက်များလည်း ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေအရ ပါဝင်နေကြသည်ဖြစ်၍ အိန္ဒိယနောက်ခံနှင့် သင်္သကရိုက်ဘာသာသည် ပိဋကတ် ပါဠိကျမ်းဂန် သိမြင်သဘောပေါက်ရေး၌ အကူအညီ အထောက်အပံ့ ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် ရှေးခေတ်က ဆရာတော်များသည် အထူးအားဖြင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ဆရာတော်အချို့သည် သင်္သကရိုက်ဘာသာကို လေ့လာဆည်းပူးကြသည်။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းမှ အဘယာရာမ ဆရာတော်သည် ပါဠိပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များကို ထူးထူးခြားခြား ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ သင်္သကရိုက်စာပေသမိုင်း၌ ကဏ္ဍတစ်ရပ်ကို ဖွင့်ပေးခဲ့သည့် ဆရာတော် ဖြစ်သည်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးလည်း အလားတူပင် ပါဠိစာပေနှင့် တွဲဖက်၍ သင်္သကရိုက်ဘာသာကိုလည်း လေ့လာဆည်းပူးထားသော ဆရာတော် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လယ်တီဆရာတော်သည် သူ၏တပည့် ဦးပဏ္ဍိတအား ပါဠိကျမ်းဂန်စာပေမျှကိုသာမက သင်္သကရိုက် ကျမ်းဂန်စာပေကိုပါ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်စေလိုသောအခါ သင်္သကရိုက်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သော ခေတ်ပြိုင်ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ထံ စေလွှတ်၍ တပည့်ခံစေသည်။

ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်း၌ လယ်တီဆရာတော်၏ အမြင်ကြီးမားကျယ်ပြန့်ပုံ ပေါ်လွင်နေပေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် မိမိတပည့်အား ဂိုဏ်းဂဏ အစွဲမထားဘဲ တခြား ဂိုဏ်းဂဏမှ ဆရာတော်တစ်ပါးထံ တပည့်ခံစေပြီး ဗဟုသုတ ရယူစေခဲ့သည်။

ဦးပဏ္ဍိတအား ‘လယ်တီပဏ္ဍိတ’ဟု ခေါ်ကြခြင်းမှာ ရဟန်းသုံးဝါအရ ဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်တွင် နေစဉ်အချိန်က ဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးသည် ဦးပဏ္ဍိတအား လယ်တီတိုက်မှ လာသူဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ လယ်တီဆရာတော်၏တပည့်ရင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း လယ်တီပဏ္ဍိတဟု ခေါ်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လယ်တီပဏ္ဍိတ အမည်တွင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က အကြောင်းကို ရည်ညွှန်းလျက် -
‘မဟာထေရံ သုနိဿာယ၊
သက္ကတေသွတိ ကောဝိဒံ၊
ယထာဉာဏံ ကောဝိဒေါမှိ၊
ပဏ္ဍိတော သက္ကတေသွဟံ’

(ကျွန်ုပ် ပဏ္ဍိတသည် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌ သက္ကတဘာသာကို သင်ကြားအားထုတ်ခဲ့ရာ ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်ခဲ့ပြီ)

ဟူ၍ လယ်တီပဏ္ဍိတ ကိုယ်တိုင် ဂါထာဖွဲ့၍ ထုတ်ဖော်ရေးသားထားလေသည်။

ထိုအချိန်၌ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးထံတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အနယ်

နယ် အရပ်ရပ်မှ ရဟန်းသံဃာတော်များသာမက သီရိလင်္ကာ (သီဟိုဠ်)၊ ထိုင်း (ယိုဒယား) စသော ပြည်ပနိုင်ငံများမှ စာသင်သား ရဟန်းတော်များလည်း လာရောက် ပညာဆည်းပူးကြသည်။

ယင်းတို့အထဲတွင် သီရိဓမ္မအမည်ရှိ သီဟိုဠ်ရဟန်းတော်တစ်ပါးလည်း ပါသည်။ ပါဠိဘာသာ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းသော ထိုရဟန်းတော်သည် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်တွင် ရှိစဉ်က ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို ပါဠိဂါထာအဖွဲ့များဖြင့် ရေးသားသည်။ ယင်း ထေရုပ္ပတ္တိ ဂါထာအဖွဲ့များကို လယ်တီပဏ္ဍိတက နိဿယပြန်ဆိုသည်။

မိမိသည် ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကို အမှီသဟဲပြု၍ သင်္သကရိုက်ဘာသာ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်ရသည်ဟု လယ်တီပဏ္ဍိတ ဝန်ခံထားခြင်းမှာ ယင်း ထေရုပ္ပတ္တိနိဿယ၌ ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်း၌ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ 'သကုဏ္ဍလ'၊ 'စာဏကျနီတိ' စသော သင်္သကရိုက်ဘာသာ မှီငြမ်းပြုစာအုပ်များ ထွက်ပေါ်လာခြင်းမှာ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးထံတွင် သင်္သကရိုက်ဘာသာ သင်ယူခဲ့ခြင်း၏ အသီးအပွင့်များ ဖြစ်ကြသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတနှင့် ယပ်လဲတရား

လယ်တီပဏ္ဍိတသည် လူမထွက်ခင် ရဟန်းဘဝကပင် စတင်ပြီး ကျမ်းစာများကို ရေးသားနေပြီ။ ရဟန်း ငါးဝါအရလောက်ကပင် စတင်၍ ပစ္စယမဉ္ဇရီ၊ ဝိထိမဉ္ဇရီ စသော အဘိဓမ္မာနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျမ်းများကို လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒမဉ္ဇရီ စသော သဒ္ဒါနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျမ်းများကို လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့သည်။

ထိုအချိန်၌ လယ်တီပဏ္ဍိတ ရေးသော စာအုပ်များထဲက ခေတ်အစားဆုံး စာအုပ်များမှာ သောတမာလာ၊ ဒေသနာမဉ္ဇရီ၊ သာဓုသုန္ဒရီ စသော တရားစာအုပ်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းတရားစာအုပ်များ၏ အဖွင့်စာမျက်နှာတွင် လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ ရဟန်းဘဝ ဓာတ်ပုံ ပါရှိသည်။ ဒေသနာမဉ္ဇရီ နိဒါန်း၌ -

ဤမျှသာမဟုတ်သေး။ စာရေးခြင်း ဝါသနာထုံ၍ အာရုံစူးစိုက်လျက်ရှိသော သူတို့သည်လည်း ဤစာအုပ်၍ ရေးသားအပ်သော စာသွား၊ စာလာ၊ စကားအသုံးအနှုန်းတို့ကို သတိပြုကာ ဖတ်ရှုလေ့ကျင့်ခြင်း အထုံပြုသောအားဖြင့် မြန်မာစာရေးမှုပညာကို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်း လိမ္မာနိုင်ရန် အကြောင်းရှိပေ

သည်။ စာရေး လိမ္မာခြင်းနှင့် စကားအပြောအဆို လိမ္မာခြင်းသည် လူတို့၏အင်္ဂါတို့တွင် အမြတ်ဆုံး အင်္ဂါများဖြစ်၍ သင်္သကရိုက် ကျမ်းတို့၌ ပြဆိုအပ်သည့်အတိုင်း လူအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာကြ သောအခါ စာရေးပညာကိုဖြစ်စေ၊ စကားအပြောအဆို လိမ္မာ ယဉ်ကျေးမှုကိုဖြစ်စေ တစ်ခုခုဘက်၌ အရေးပါ၍ အရာရောက် အောင် တတ်မြောက်ဖို့ အထုံပြုသင့်လှပေသည် ...'

စသည်ဖြင့် လယ်တီပဏ္ဍိတက ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။

အမှန်မှာ ယင်းတရားစာအုပ်များသည် တရားဟောသော ဘုန်း တော်ကြီးများအတွက် အဓိက ရည်ရွယ်ပြီး ရေးသားသည့် စာအုပ်များ ဖြစ်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးများဟောသော တရားဟောနည်းတွင် ယပ်ထောင် ဟောနည်း၊ ယပ်လှဲဟောနည်းဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိသည်။ ယပ်ထောင် ဟောနည်းမှာ ယပ်လှဲဟောနည်း မပေါ်ခင်က ဟောသောနည်း ဖြစ်သည်။

ရှေးယခင်က တရားဟောသော ဓမ္မကထိကသည် မိမိ၏ ရှေ့၌ ဘုန်းကြီးများ ကိုင်ဆောင်သည့် ထန်းလက်နှင့်လှုပ်ထားသော အရိုး ကွေးကွေး ယပ်တောင်ကြီးကို ထောင်ကိုင်ထားပြီး တရားဟောလေ့ ရှိ သည်။

ရှေ့တွင် ထောင်ကိုင်ထားသော ယပ်တောင်ကြီးသည် တရားဟော ဓမ္မကထိက၏ တစ်ကိုယ်လုံးကို ကွယ်ထားသည်။ တရားဟောသောအခါ တွင်လည်း သံနေသံထားမပါဘဲ ရိုးရိုးပင် ဟောသွားသည်။

နောက်ပိုင်းတွင်ကား ယပ်ထောင် တရားဟောနည်း၏ နေရာတွင် ယပ်လှဲတရားဟောနည်း ပေါ်လာသည်။

ယပ်လှဲတရားဟောနည်းဖြင့် တရားဟောသော ဓမ္မကထိကသည် ယပ်ကို လှဲထားရုံမျှသာ မကတော့ဘဲ နောက်ပိုင်း၌ လုံးလုံးပင် အသုံးမပြု တော့ပေ။

တရားဟောသောအခါတွင်လည်း ယပ်ထောင်တရားဟောသလို မဟုတ်တော့ဘဲ ဂါထာနှင့် အနက်ကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိအောင် သံနေ သံထားဖြင့် ရွတ်ဆိုဟောပြောကြသည်။

ယပ်လှဲတရားဟောနည်း တွင်ကျယ် ခေတ်စားလာသောအခါ

ယပ်ထောင်တရားဟောနည်း တစ်စတစ်စ ကွယ်သွားသည်။

ယပ်လဲ့တရားဟောနည်း ကွယ်ပျောက်သွားသည့် အချိန်မှစ၍ ထန်းလက်ယပ်တောင်ကြီးကို အသုံးပြုသော အစဉ်အလာလည်း တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်ကွယ်ပျောက်သွားသည်။

ယခုအခါတွင်ကား ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ယပ်တောင်ကြီးအစား ယပ်တောင်ငယ်ကိုသာလျှင် အသုံးပြုကြသည်။

ယပ်တောင်တစ်ခုလုံး ကတ္တီပါအစဖြင့် ဖုံးအုပ်ချုပ်ထားပြီး ကတ္တီပါစပေါ်၌ ယပ်တောင်ရှင်၏ ဘွဲ့နှင့် ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးများကို ပိုးချည်ဖြင့် ရေးထိုးထားကြသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ တရားစာများသည် ယပ်လဲ့တရားဟော ဓမ္မကထိကများအတွက် အဓိကအားဖြင့် ရည်ရွယ်ရေးထားသော ကျမ်းစာများ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ကျမ်းစာများကိုပင် 'သာဓုသုန္ဒရီ ယပ်လဲ့တရားစာ' စသည်ဖြင့် အမည်တပ်ထားသည်။

အဖွဲ့အနွဲ့ နိုင်နင်းသူဖြစ်သည့်အတိုင်း ပိဋကတ်တော်လာ ဂါထာများ၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် ရေးစပ်သော ရစနာဂါထာများ၏အနက်ကိုလည်းကောင်း ကဗျာသာ စာသား ဝေဝေဆာဆာဖြင့် ရေးစပ်သီကုံးထားသည်ဖြစ်၍ သံနေသံထားဖြင့် ရွတ်ဆိုသော ယပ်လဲ့ဓမ္မကထိကများအတွက် အထူးပင် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ ယပ်လဲ့တရားစာများသည် ယပ်လဲ့ဓမ္မကထိကတိုင်း၏လက်စွဲ ဖြစ်နေကြသည်။ တရားဟောသူ၏ လက်ကိုင်ဖြစ်နေရုံမျှသာမကဘဲ တရားနာသူများ၏ လက်ထဲတွင်လည်း ရောက်ရှိနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအချိန်က လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ တရားစာများသည် အလွန်တရာ ခေတ်စား ပြန့်ပွားသွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့

ထိုအချိန်အတွင်း လယ်တီပဏ္ဍိတ ဗွေဖောက်လာသည်။ သာသနာတော်တွင် မပျော်ပိုက်တော့ပေ။ ရဟန်းဘဝနှင့် ဆက်လက်နေထိုင်လိုစိတ် မရှိတော့ပေ။ မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာသို့ ခုန်ဆင်းလိုစိတ် ပေါ်လာသည်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် လယ်တီပဏ္ဍိတအား အထူးမျှော်လင့်အားထားသည်ဖြစ်၍ ပိုးမွေးသလို မွေးလာခဲ့သည်။ စာတတ်ပေတတ်၊ ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခဲ့သည်။ သူ မရှိတော့သည့်နောက် သူ့ကိုယ်စား လယ်တီပဏ္ဍိတအား ထားပစ်ခဲ့ချင်သည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ လူဝတ်လဲတော့မည်ဆိုသည်ကို သိရသောအခါတွင်ကား လယ်တီဆရာတော်ကြီး ခဲလေသမျှ သဲရေကျ ဖြစ်ရသည်။ မျှော်လင့်ချက် တောင်ကြီး ပြိုကွဲသွားလေတော့သည်။

ထိုအချိန်က လယ်တီပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်ကြီးနှင့် အတူ ပျဉ်းမနားမြို့တွင် နေထိုင် သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် အလျှော့မပေးသေးဘဲ လယ်တီပဏ္ဍိတအား သာယာဝတီ မင်းလှမြို့စံကျောင်းသို့ ခေါ်သွားပြီးလျှင် လူမထွက်ရန် တစ်နေ့လုံး တရားပြ ဆိုဆုံးမတော်မူလေသည်။ သို့သော်လည်း လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ တရား အဆုံးအမသည် လယ်တီပဏ္ဍိတ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြောင်းလဲစေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ပေ။ လယ်တီပဏ္ဍိတက 'တပည့်တော်

ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီဖြစ်၍ ခွင့်လွှတ်တော်မူပါဘုရား' ဟူ၍ လယ်တီဆရာတော်ကြီးအား ပြန်လည်လျှောက်ထားလေသည်။

ထိုအခါ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက 'သယ် ... ပဏ္ဍိတ၊ ငါ့ကို နင်ဘယ်တုန်းက ပြန်လျှောက်ဖူးလို့လဲ' ဟူ၍ ငေါက်ငမ်းပြီးလျှင် တောင်ရိုးကို ထဆွဲရာ လယ်တီပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်ကြီးရှေ့မှောက်က တစ်ချိုးတည်း လစ်ပြီးလျှင် မီးရထားဖြင့် ပျဉ်းမနားအရောက် ပြေးလေတော့သည်။

ပျဉ်းမနားမြို့တွင် လယ်တီပဏ္ဍိတသည် အသက် ၃၀ အရွယ်၊ ရဟန်း ၉ ဝါအရ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် သာသနာ့ဘောင်ကို ကျောခိုင်းလျက် လူ့ဘောင်အတွင်း ပြန်လည်ရောက်ရှိလာလေသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်ကြီးအား အလွန်တရာ ချစ်ကြောက်ရိုသေသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးအား လယ်တီပဏ္ဍိတက ချစ်ကြောက်ရိုသေပုံမှာ ဝဂ္ဂလိက မြတ်စွာဘုရားအား ကြည်ညိုပုံမျိုး ဆန်နေသည်။

ကလေးသူငယ်ဘဝ ဆရာတော်ကြီးနှင့် စတွေ့စဉ်က ဆရာတော်ကြီးအား ခင်မင်ကြည်ညိုပြီး ဆရာတော်ကြီးထံ လိုက်သွားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆရာတော်ကြီး၏ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး လက်မောင်းများသားကြီးများကို မြင်ရသည်မှာ အလွန်ကြည်ညိုစရာကောင်းကြောင်း စသည်ဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးက သူ့တပည့်အချို့ကို ပြောပြဖူးသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတသည် လယ်တီဆရာတော်ကြီးအား မိဘကဲ့သို့လည်း ချစ်ခင်သည်။ ဆရာသမားကဲ့သို့လည်း ကြည်ညိုလေးစားသည်။ ကျေးဇူးရှင်ကဲ့သို့လည်း ကျေးဇူးတုံ့ပြန်လိုသည်။ ထို့ကြောင့် လူထွက်မည် ကြံစည်သောအခါ ဆရာတော်ကြီး သံယောဇဉ်ကြိုးနှင့် လောကီအာရုံ သံယောဇဉ်ကြိုး ကြိုးနှစ်ကြိုးသည် သူ့ဘက် ကိုယ့်ဘက်ပါအောင် တုပ်နှောင် ဆွဲငင်ထားသဖြင့် လယ်တီပဏ္ဍိတသည် မလှုပ်သာ မလှည့်သာ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

လောကီအာရုံဘက်က အားသာသွားသဖြင့် လောကီလူ့ဘဝ ရောက်သွားသော်လည်း ဆရာတော်ကြီးအား သံယောဇဉ်ကြိုးသည် တန်း

လန်းပင် ရှိနေသည်။ ဆရာတော်ကြီးအား ပစ်ပစ်ခါခါ မလုပ်လိုပေ။ ဆရာတော်ကြီးအား ချစ်ကြောက် ရိုသေစိတ်သည် ထက်သန်အားကောင်း နေတုန်းပင် ရှိသေးသည်။ ယင်းအချက်ကို လူထွက်ပြီး မကြာခင် ဖြစ်ပျက် သော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုက သက်သေခံနေသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတသည် ပျဉ်းမနား ပြန်သွားပြီး မကြာခင် လူဝတ်လဲ လိုက်သော်လည်း လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် လယ်တီပဏ္ဍိတ လူထွက် သွားပြီ ဆိုသည်ကို မသိပေ။ ထိုအတွင်း လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် မြိတ်မြို့သို့ တရားဟောကြွသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဝါပအခါများ၌ တစ်ကျောင်း တစ်နေရာ၌ ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ သီတင်းသုံးနေလေ့မရှိပေ။ မြန်မာပြည်အနှံ့အပြား ကြွ၍ တရားဒေသနာ ဟောကြားဖြန့်ဖြူးနေလေ့ ရှိသည်။ ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားသော တရားဒေသနာထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့၏ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော နွားသတ္တဝါများအပေါ် မေတ္တာထားလျက် နွားသားရှောင်ကြဉ်ကြရန် အဆုံးအမသည် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်သည်။

မြိတ်မြို့သို့ ကြွသောအခါတွင်လည်း တပည့်ကြီးများဖြစ်ကြသော လယ်တီ ဦးဝါယမနှင့် လယ်တီ ဦးကိတ္တိတို့ကို ခေါ်သွားသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ လူထွက်နေမှန်း မသိသေး၍ လယ်တီပဏ္ဍိတကို ပါ ခေါ်သွားရန် ပျဉ်းမနားသို့ ကြေးနန်းအရိုက်ခိုင်းသည်။ တပည့်များ သည် ဆရာတော်ကြီးအား အထူးပင် ကြောက်ရွံ့ရိုသေကြသည်။ ဆရာ တော်ကြီး၏ အာဏာကို မလွန်ဆန်ရဲကြ။ ထို့ကြောင့် လယ်တီ ဦးဝါယမ တို့က ပျဉ်းမနားသို့ ကြေးနန်းရိုက်လိုက်သည်။

ထိုအချိန်၌ လယ်တီပဏ္ဍိတ လူထွက်ပြီးနေပြီ။ သို့သော်လည်း လယ်တီပဏ္ဍိတသည် ဆရာတော်ကြီး အခိုက်အတန့် စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိရန် စီစဉ်လိုက်လေသည်။ လူထွက်နေရာမှ ကိုရင်ကြီး ပြန်ဝတ်သည်။

ကိုရင်ကြီးဝတ်နှင့်ပင် ဆရာတော်ကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း လယ်တီ ဦးဝါယမ စသော အခြားတပည့်ကြီးများနှင့်အတူ ဆရာတော်ကြီးနောက် မြိတ်မြို့သို့ လိုက်သွားလေသည်။ မြိတ်မြို့မှ ပြန်လာပြီး နောက်ကျမှ လူဝတ် တစ်ဖန် ပြန်လဲလေသည်။

အိမ်ထောင်သားမွေး

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် ရဟန်းဘဝ လယ်တီ ပဏ္ဍိတအဖြစ်နှင့် ရှိစဉ်က သင်္ကန်းဝတ်နှင့်ကြည့်၍ အင်မတန် ကောင်း သည်။ ကိုယ်ကာယအနေအထား ပြေပြစ်သည်။ မျက်လုံးမျက်ဖန် ကောင်း သည်။ နှာတံ ပေါ်သည်။ အသားဖြူဖြူ ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး ရှိသည်။ လက်မောင်းနှစ်ဖက်မှာ သူ၏ဆရာ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ လက်မောင်း ကဲ့သို့ပင် ဆင်နှာမောင်းပမာ တညီတညာတည်း ပြည့်ဖြိုးသွယ်တန်း နေသည်။ အဟောကောင်း အပြောကောင်းလည်း ဖြစ်သည်။ လယ်တီ ဆရာတော်၏ အမြောက်အစားလည်း ခံရသည်။

ယင်းဂုဏ်ပုဒ်များကပင် သူ့ကို ရဟန်းဘဝက စွန့်ခွာသွားအောင် ဖန်တီးလိုက်ကြဟန်တူသည်။ ၁၉၀၈ ခုနှစ် အသက် ၃၀အရွယ် လူဝတ် လဲလိုက်ပြီးနောက်တွင် ငယ်မည် မောင်သန့်မဟုတ်တော့ဘဲ ဦးမောင်ကြီး ဟုတွင်ပြီးလျှင် နောက်ပိုင်းတွင် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားလာလေသည်။

ဘုန်းကြီးရဟန်းများ လူ့ဘောင်ရောက်လာကြသောအခါ လောကီ လူ့ဘောင်၏ အစဉ်အလာအတိုင်း အိမ်ထောင်သားမွေးပြုကြသည်။

ယင်းအစဉ်အလာအရ ဆရာဦးမောင်ကြီးလည်း ပျဉ်းမနားမြို့ ဦးအောင်ဒွန်း၊ ဒေါ်ငြိမ်းတို့၏သမီး မမကြီးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။

လောကီလူ့ဘောင်တွင် အိမ်ထောင်သားမွေး ပြုလုပ်သောအခါ ဘုန်းကြီးရဟန်းများကဲ့သို့ သူတစ်ပါး အထောက်အပံ့နှင့် ရပ်တည်သွားရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ အသက်မွေးကျောင်းမှု တစ်ခုခု ပြုလုပ်ဖို့လိုလာသည်။ ဦးမောင်ကြီးသည် သူ တတ်သောပညာဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ယခင်က အရှိန်ရလာခဲ့သော စာရေးခြင်း အလုပ်ကို ပျဉ်းမနားမြို့မှပင် စတင်လုပ်ကိုင်သည်။

လယ်တီဆရာတော်၏ တပည့်တစ်ဦးဖြစ်သော လယ်တီ ဦးဝါယမသည် ရန်ကုန်တွင် ဓမ္မဒေသနာအမည်ရှိ တရားသတင်းစာတစ်စောင် ထုတ်ဝေနေရာ ယင်းတရားသတင်းစာတွင် ပျဉ်းမနားမှနေ၍ ဆောင်းပါးများ ရေးပေးနေသည်။ ဓမ္မဒေသနာ တစ်စောင်လုံးလိုလိုအတွက် ဆရာဦးမောင်ကြီး ဒိုင်ခံ ရေးပေးသည်။ ဓမ္မဒေသနာ တရားသတင်းစာတိုက်မှ ဆရာဦးမောင်ကြီးထံ တစ်လ ငွေ ၃၀ ကျပ် တင်ပို့သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတရားသတင်းစာမှာ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ထုတ်ဝေသည့် သတင်းစာမဟုတ်၍ ဆရာဦးမောင်ကြီးအတွက် ထင်သလောက် ခရီးမရောက်ပေ။

ထို့ကြောင့် ပျဉ်းမနားတွင် သုံးနှစ်လောက်နေပြီး ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် မန္တလေး ပြောင်းရွှေ့သွားသည်။ မန္တလေးတွင်လည်း ထင်တိုင်း မပေါက်သည့်အတွက် တစ်နှစ်မျှသာနေပြီး လမ်းစ ပေါ်လာသောအခါ ရန်ကုန် ပြောင်းရွှေ့လာသည်။ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာသောအခါ ဆရာဦးမောင်ကြီးအတွက် စာပေလောကတံခါးကြီး ပွင့်သွားလေသည်။

ရန်ကုန်သို့ ဆရာဦးမောင်ကြီးအား ပင့်ဖိတ်ခေါ်ယူသူမှာ မြန်မာ့အလင်း မဂ္ဂဇင်းထုတ်သူ ဦးရွှေကြူ ဖြစ်သည်။ ဦးရွှေကြူသည် မြန်မာနိုင်ငံ ပိဋကတ် မြန်မာဘာသာပြန်လုပ်ငန်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းများကို ဗွေဆော်ဦး လုပ်ကိုင်သူများထဲတွင် တစ်ဦး အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ဘားလမ်းတွင် 'ရွှေကြူကုမ္ပဏီ' ဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် တခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရင်း ၁၂၇၃ ခုနှစ်၌ ဆရာမြို့၊ ဦးရွှေလှေတို့နှင့်အတူ ပိဋကတ်ဘာသာပြန် လုပ်ငန်းကိုလည်း စတင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည်။

ထို့ပြင် ရွှေကြူပုံနှိပ်တိုက် ထောင်လျက် ခရစ်နှစ် ၁၉၁၂ ခုနှစ်

တွင် မြန်မာ့အလင်း မဂ္ဂဇင်းကို စတင်ထုတ်ဝေသည်။ မြန်မာ့အလင်း မဂ္ဂဇင်း အရင်ကလည်း မဂ္ဂဇင်းများ ရှိခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ယင်း မဂ္ဂဇင်းများမှာ ဆုံးမစာနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာများသာ ဖော်ပြပါရှိသော မဂ္ဂဇင်း ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်ပုံစံဖြင့် ထွက်လာသော မြန်မာ့ အလင်းမဂ္ဂဇင်းသည် လူကြိုက်များလာသည်။ ၁၉၁၄ ခုနှစ် ပထမ ကမ္ဘာ စစ်ကြီးအတွင်း ဦးရွှေကြူးသည် မြန်မာ့အလင်း မဂ္ဂဇင်းအပြင် မြန်မာ့ အလင်း စစ်ကြေးနန်းသတင်း အမည်ဖြင့် ရက်ခြား သတင်းလွှာတစ်စောင် ထုတ်ဝေပြန်သည်။

ထို့နောက် ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာ့အလင်း စစ်ကြေးနန်းသတင်း ကို မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာအမည်ဖြင့် ပြောင်းထုတ်ဝေသည်။ ဦး ရွှေကြူးသည် မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်းနှင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာကို ထုတ်ဝေသူ ဖြစ်ရုံမျှသာမကဘဲ 'ဒေါင်းတံဆိပ် မြန်မာဖတ်စာသစ်' နှင့် 'ခြင်္သေ့တံဆိပ် မြန်မာဖတ်စာ'တို့ကိုလည်း ဆရာလင်းနှင့် တွဲဖက်၍ ထုတ်ဝေသူ ဖြစ်သည်။

ဦးရွှေကြူးနှင့် အဆက်အသွယ်ရပြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် ဆရာဦး မောင်ကြီး ရန်ကုန်ရောက်လာသည်။

လယ်တီ ဦးဝါယမသည် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် လူထွက်ပြီး ဆရာမြို့ အမည်ဖြင့် ဦးရွှေကြူးနှင့် တွဲဖက်၍ ၃၂ လမ်းတွင် ပိဋကတ်မြန်မာပြန် လုပ်ငန်းကို စတင်ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေသည်။ ယင်းလုပ်ငန်း၏ ဒါရိုက် တာမှာ ဦးရွှေကြူး ဖြစ်သည်။

ဆရာဦးမောင်ကြီး ရန်ကုန်ရောက်လာသောအခါ ဆရာမြို့နှင့် ဦး ရွှေကြူးတို့၏ ပိဋကတ်မြန်မာပြန် လုပ်ငန်းတွင် တစ်တပ်တစ်အားအဖြစ် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးသည်။ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်ကျမ်းများကို ဆရာဦးမောင်ကြီး ဒိုင်ခံ ပြန်ပေးသည်ဟု သိရသည်။

ထို့နောက် ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ထုတ်ဝေသော မြန်မာ့အလင်း မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာဦးမောင်ကြီး အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဆရာဦးမောင်ကြီး၏ ကလောင်အတွက် ကျယ် ပြန့်သော နယ်ပယ်ကို ရရှိသွားလေသည်။ တရားကျမ်းစာများသာမက ရသစာပေ၊ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုများကို ဆက်တိုက်စတင် ရေးသားခွင့် ရရှိလာ

ခြင်းမှာ ထိုအချိန်အခါကပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆရာဦးမောင်ကြီး အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ်က မဂ္ဂဇင်းတိုက်၏ ပုံနှိပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံမှာ နောင်သောအခါ သုဓမ္မဝတီ ဦးပန်းမောင်ဟု ထင်ရှားလာသည့် ဦးပန်းမောင် ဖြစ်သည်။

ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်လုံးလိုလိုကို ဒိုင်ခံရေးသည်။ သို့သော်လည်း မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ မသွားဘဲ အိမ်က ရေးပေးသည်။ တစ်လ ၁၀၀ ရရှိသည်ဟု သိရသည်။ ခေါင်းကြီးပိုင်း၊ နီတိခန်း၊ ဝတ္ထု၊ အားလုံးလိုလိုကိုပင် တစ်ဦးတည်း တာဝန်ယူ ရေးသည်။

မြန်မာ့အလင်းမဂ္ဂဇင်း ပထမစာမျက်နှာ၌ ဆာမောင်ခင်၊ ဦးမေအောင်၊ ဦးဖေမောင်တင် စသော နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေနယ်ပယ်မှ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ဓာတ်ပုံများကို တစ်လ တစ်ပုံကျစီ ပုံနှိပ်ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

